

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ที่จะศึกษาเกี่ยวกับวิธีการที่ใช้ในการสื่อสารทางลายลักษณ์อักษรและทางวาจา ระดับความสนใจในชนิดของข่าวสารเกี่ยวกับการปฏิบัติงานในหน้าที่ และการรับข่าวสารเกี่ยวกับการปฏิบัติงานในหน้าที่ และเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและคณาจารย์เกี่ยวกับลักษณะการสื่อสารในองค์การ ได้แก่ รูปแบบการสื่อสาร ทิศทางการสื่อสาร และประเภทการสื่อสาร ที่เกิดขึ้นตามลักษณะ - การปฏิบัติงานในหน้าที่ของอาจารย์วิทยาลัยครู

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ข้าราชการครูที่ดำรงตำแหน่งเป็นอาจารย์ประจำ และปฏิบัติงาน ณ วิทยาลัยครูอุตรดิตถ์ ในปีการศึกษา 2527 จำนวน 144 คน จำแนกเป็นผู้บริหาร 43 คน และคณาจารย์ 101 คน

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ วิธีการที่ใช้ในการสื่อสารทางลายลักษณ์อักษร และทางวาจา ระดับความสนใจในชนิดของข่าวสารเกี่ยวกับการปฏิบัติงานในหน้าที่ และการรับข่าวสารเกี่ยวกับการปฏิบัติงานในหน้าที่ และลักษณะการสื่อสารในองค์การ ได้แก่ รูปแบบการสื่อสาร ทิศทางการสื่อสาร และประเภทการสื่อสาร ดังต่อไปนี้

1. วิธีการที่ใช้ในการสื่อสาร

1.1. วิธีการที่ใช้ในการสื่อสารทางลายลักษณ์อักษร ได้แก่ หนังสือคำสั่ง หนังสือเวียน บันทึกข้อความ จดหมายข่าว จดหมายส่วนตัว วารสารประชาสัมพันธ์ เอกสารวิชาการ และป้ายประกาศข่าวสาร

1.2. วิธีการที่ใช้ในการสื่อสารทางวาจา ได้แก่ การพบปะพูดคุย เป็นรายบุคคล การพบปะพูดคุยเป็นกลุ่ม การประชุมคณะกรรมการ การประชุม - ณาจารย์ การประกาศเสียงตามสาย และการพูดทางโทรศัพท์ภายใน

2. ระดับความสนใจในชนิดของข่าวสารเกี่ยวกับการปฏิบัติงานในหน้าที่ ได้แก่ ข่าวเกี่ยวกับงานสอนและอบรม ข่าวเกี่ยวกับงานนิเทศการศึกษา ข่าวเกี่ยวกับงานผลิตผลงานทางวิชาการ ข่าวเกี่ยวกับงานวิจัย ข่าวเกี่ยวกับงานกิจกรรม - นักศึกษา ข่าวเกี่ยวกับงานบริการทางวิชาการ ข่าวเกี่ยวกับงานวัฒนธรรม ข่าวเกี่ยวกับงานบริหาร และข่าวเกี่ยวกับงานธุรการ

3. การรับข่าวสารเกี่ยวกับการปฏิบัติงานในหน้าที่ ได้แก่ ความสนใจ ต่อข่าวสาร การเปิดรับข่าวสาร พฤติกรรมหลังการรับข่าวสาร การนำข่าวสาร ไปปฏิบัติงาน และการแนะนำให้คนอื่นปฏิบัติงาน

4. ลักษณะการสื่อสารในองค์การ

4.1. รูปแบบการสื่อสาร ได้แก่ การสื่อสารแบบทางการ และ การสื่อสารแบบไม่เป็นทางการ

4.2. ทิศทางการสื่อสาร ได้แก่ การสื่อสารจากบนลงล่าง การ สื่อสารจากล่างขึ้นบน และการสื่อสารในระดับเดียวกัน

4.3. ประเภทการสื่อสาร ได้แก่ การสื่อสารระหว่างบุคคล การ สื่อสารกลุ่มย่อย และการสื่อสารสาธารณะ

การวัดตัวแปร

1. วิธีการที่ใช้ในการสื่อสาร

1.1. การวัด วัดจากความถี่ในการใช้วิธีการสื่อสารทางลายลักษณ์อักษร ที่ผ่านสื่อเฉพาะกิจ และทางวาจาที่ผ่านช่องทางบุคคล

1.2. การให้คะแนน ใช้มาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale)

โดยให้คะแนน ดังนี้

1. เท่ากับ ใช้น้อยที่สุด
2. เท่ากับ ใช้น้อย
3. เท่ากับ ใช้พอสมควร
4. เท่ากับ ใช้มาก
5. เท่ากับ ใช้มากที่สุด

2. ระดับความสนใจในชนิดของข่าวสาร

2.1. การวัด วัดจากค่าเฉลี่ยของน้ำหนักอันดับที่ให้ ความสนใจในชนิดของข่าวสารเกี่ยวกับการปฏิบัติงานในหน้าที่

2.2. การให้คะแนน ให้คะแนนระดับความสนใจในชนิดของข่าวสารเกี่ยวกับการปฏิบัติงานในหน้าที่ ดังนี้

อันดับที่ 1	ให้คะแนนเป็น	9
อันดับที่ 2	ให้คะแนนเป็น	8
อันดับที่ 3	ให้คะแนนเป็น	7
อันดับที่ 4	ให้คะแนนเป็น	6
อันดับที่ 5	ให้คะแนนเป็น	5
อันดับที่ 6	ให้คะแนนเป็น	4
อันดับที่ 7	ให้คะแนนเป็น	3
อันดับที่ 8	ให้คะแนนเป็น	2
อันดับที่ 9	ให้คะแนนเป็น	1

3. การรับข่าวสารเกี่ยวกับการปฏิบัติงานในหน้าที่

3.1. การวัด วัดจากความถี่ของความสนใจต่อข่าวสาร การเปิดรับข่าวสาร พฤติกรรมหลังการรับข่าวสาร การนำข่าวสารไปปฏิบัติงาน และการแนะนำให้คนอื่นปฏิบัติงาน

3.2. การให้คะแนน ใช้มาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale)
และแบบสอบถาม (Questionnaire) โดยให้คะแนนความถี่ ดังนี้

ก. มาตราส่วนประเมินค่า ใช้วัดความถี่น้อยของความสนใจ
ต่อข่าวสาร และความถี่บ่อยครั้งของการเปิดรับข่าวสารและพฤติกรรมหลังการรับข่าว-
สาร ได้แก่

- 1 เท่ากับ น้อยที่สุด หรือ ไม่เคย
- 2 เท่ากับ น้อย หรือ นานๆ ครั้ง
- 3 เท่ากับ ปานกลาง หรือ บางครั้ง
- 4 เท่ากับ มาก หรือ บ่อยครั้ง
- 5 เท่ากับ มากที่สุด หรือ บ่อยครั้งที่สุด

ข. แบบสอบถาม ใช้วัดความถี่ของการได้รับข่าวสาร การนำ
ข่าวสารไปปฏิบัติงาน และการแนะนำให้คนอื่นปฏิบัติงาน ได้แก่

1. ความถี่ของการได้รับข่าวสาร

- 1 เท่ากับ ไม่เคยได้รับ ใ้อ่าน หรือ ใ้ฟังเลย
- 2 เท่ากับ เคยได้รับ ใ้อ่าน หรือ ใ้ฟัง สัปดาห์ละ
1 - 2 ครั้ง, เดือนละ 1 - 2 ฉบับ และ
ปีการศึกษาละ 1 - 2 เล่ม
- 3 เท่ากับ เคยได้รับ ใ้อ่าน หรือ ใ้ฟัง สัปดาห์ละ
หลายครั้ง, เดือนละ 2 - 4 ฉบับ และ
ปีการศึกษาละหลายเล่ม
- 4 เท่ากับ เคยได้รับ ใ้อ่าน หรือ ใ้ฟัง วันละ
1 - 2 ครั้ง, สัปดาห์ละ 1 - 2 ฉบับ
และภาคเรียนละ 1 - 2 เล่ม
- 5 เท่ากับ เคยได้รับ ใ้อ่าน หรือ ใ้ฟัง วันละ
หลายครั้ง, สัปดาห์ละหลายฉบับ, เดือน
ละหลายฉบับ และภาคเรียนละหลายเล่ม

2. การนำข่าวสารไปปฏิบัติงาน

- 1 เท่ากับ รับรู้ว่ามีกรปฏิบัติงานนั้น
- 2 เท่ากับ มีส่วนช่วยเหลือกรปฏิบัติงานนั้น
- 3 เท่ากับ ได้ปฏิบัติงานนั้นด้วยตนเอง

3. การแนะนำให้คนอื่นปฏิบัติงาน

- 1 เท่ากับ เห็นว่าทุกคนควรปฏิบัติงานนั้น
- 2 เท่ากับ คิดว่าจะแนะนำให้คนอื่นปฏิบัติงานนั้น
- 3 เท่ากับ ได้แนะนำให้คนอื่นปฏิบัติงานนั้นอยู่
แล้วเป็นประจำ

4. รูปแบบการสื่อสาร ทิศทางการสื่อสาร และประเภทการสื่อสาร

4.1. การวัด วัดจากความถี่เกี่ยวกับรูปแบบการสื่อสาร ทิศทางการสื่อสาร และประเภทการสื่อสาร

4.2. การให้คะแนน ใช้มาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) ความถี่มากน้อย และระดับความถี่เห็นเกี่ยวกับรูปแบบการสื่อสาร ทิศทางการสื่อสาร และประเภทการสื่อสาร ได้แก่

1. ระดับความมากน้อยของความถี่

- 1 เท่ากับ น้อยที่สุด
- 2 เท่ากับ น้อย
- 3 เท่ากับ ปานกลาง
- 4 เท่ากับ มาก
- 5 เท่ากับ มากที่สุด

2. ระดับความถี่เห็น

- 1 เท่ากับ ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง
- 2 เท่ากับ ไม่เห็นด้วย
- 3 เท่ากับ ไม่แน่ใจ
- 4 เท่ากับ เห็นด้วย
- 5 เท่ากับ เห็นด้วยอย่างยิ่ง

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถาม จำนวน 5 ชุด ได้แก่ แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบ แบบสอบถามเกี่ยวกับวิธีการที่ใช้ในการสื่อสาร แบบสอบถามเกี่ยวกับระดับความสนใจในชนิดของข่าวสารเกี่ยวกับการปฏิบัติงานในหน้าที่ แบบสอบถามเกี่ยวกับการรับข่าวสารเกี่ยวกับการปฏิบัติงานในหน้าที่ และแบบสอบถามเกี่ยวกับรูปแบบการสื่อสาร ทิศทางการสื่อสาร และประเภทการสื่อสาร ที่เกิดขึ้นตามลักษณะการปฏิบัติงานในหน้าที่ของอาจารย์วิทยาลัยครูอุตรดิตถ์

แบบสอบถามทั้งหมดแบ่งออกเป็น 3 ตอน

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบ จำนวน 8 ข้อ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมการสื่อสารเกี่ยวกับการปฏิบัติงานในหน้าที่ของอาจารย์วิทยาลัยครูอุตรดิตถ์ จำนวน 26 ข้อ

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้บริหารและคณาจารย์เกี่ยวกับรูปแบบการสื่อสาร ทิศทางการสื่อสาร และประเภทการสื่อสาร เกี่ยวกับการปฏิบัติงานในหน้าที่ของอาจารย์วิทยาลัยครูอุตรดิตถ์ จำนวน 23 ข้อ

แบบสอบถามทั้งหมดนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาคำরা เอกสาร วารสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการสื่อสารในองค์การทั้งของไทยและต่างประเทศ หลังจากนั้นจึงนำแบบสอบถามไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิและอาจารย์ที่ปรึกษาผู้ควบคุมงานวิจัยตรวจและแก้ไขจนเป็นที่พอใจ แล้วจึงทำการแก้ไขปรับปรุง ต่อมาได้้นำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับอาจารย์วิทยาลัยครูพิบูลสงคราม จังหวัดพิษณุโลก จำนวน 30 ชุด แล้วนำมาแก้ไขปรับปรุงให้ดีขึ้นเกี่ยวกับภาษา การสื่อความหมาย และการเรียงคำถามในแต่ละตอน ก่อนที่จะนำไปใช้เก็บข้อมูลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยไปติดต่อขออนุญาตอธิการวิทยาลัยครูอุตรดิตถ์ เพื่อเก็บข้อมูลกับอาจารย์วิทยาลัยครูอุตรดิตถ์ และปฏิบัติงาน ณ วิทยาลัยครูอุตรดิตถ์ ในปีการศึกษา 2527 จำนวน

144 คน ทั้งนี้ไม่รวมอาจารย์ที่ย้ายไปช่วยราชการที่แห่งอื่น 3 คน อาจารย์ที่ลาศึกษา
ในประเทศ 12 คน และลาศึกษาต่อต่างประเทศ 6 คน โดยที่ผู้วิจัยส่งและรวบรวม -
แบบสอบถามคืนด้วยตนเอง ได้รับแบบสอบถามกลับคืนมา 136 ชุด คิดเป็นร้อยละ
94.40 แล้วนำมาตรวจสอบความถูกต้องของจำนวนแบบสอบถามและข้อมูลเพื่อทำการ
วิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามที่ได้แจกแจงเรียบร้อยแล้ว
แล้ว โดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ โปรแกรม SPSS (Statistical Package for
Social Sciences) จากสถาบันบริการคอมพิวเตอร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เนื่องจากการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาประชากร ดังนั้น
ถ้าสถิติที่คำนวณได้ถือว่าเป็นค่าของประชากรของอาจารย์วิทยาลัยครูอุตรดิตถ์ทั้งหมด
ดังต่อไปนี้

1. ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบ วิเคราะห์โดยหาค่าร้อยละ
2. ข้อมูลเกี่ยวกับวิธีการที่ใช้ในการสื่อสารทางลายลักษณ์อักษรและทางวาจา
วิเคราะห์โดยหาค่าคะแนนเฉลี่ย และความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2.1. การหาค่าคะแนนเฉลี่ย

$$\text{สูตร} \quad \bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

$$\text{เมื่อ} \quad \bar{X} = \text{คะแนนเฉลี่ย}$$

$$\sum X = \text{ผลรวมของคะแนนทั้งหมด}$$

$$N = \text{จำนวนประชากร}$$

2.2. การหาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$$\text{สูตร} \quad S_x = \sqrt{\frac{n \sum X^2 - (\sum X)^2}{n(n-1)}}$$

เมื่อ S_x = ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$\sum X$ = ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

$\sum X^2$ = ผลรวมของคะแนนแต่ละจำนวน

ยกกำลังสอง

n = จำนวนประชากร

3. ข้อมูลเกี่ยวกับระดับความสนใจในชนิดของข่าวสารเกี่ยวกับการปฏิบัติงานในหน้าที่ วิเคราะห์โดยหาค่าคะแนนเฉลี่ยของง่าหนักอันดับที่ในชนิดของข่าวสาร โดยใช้สูตรเหมือนข้อ 2.1.

$$\text{สูตร} \quad \bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ \bar{X} = คะแนนเฉลี่ย

$\sum X$ = ผลรวมของคะแนนที่ได้จากการ
จัดอันดับ

N = จำนวนผู้ตอบในแต่ละชนิดของ
ข่าวสาร

4. ข้อมูลเกี่ยวกับการรับข่าวสารเกี่ยวกับการปฏิบัติงานในหน้าที่ วิเคราะห์โดยหาค่าคะแนนเฉลี่ย และความเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยใช้สูตรเหมือนข้อ 2.

5. ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้บริหารและคณาจารย์เกี่ยวกับรูปแบบการสื่อสาร ทิศทางการสื่อสาร และประเภทการสื่อสาร ที่เกิดขึ้นตามลักษณะการปฏิบัติงานในหน้าที่ วิเคราะห์โดยหาค่าคะแนนเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับลักษณะการสื่อสารในองค์การของทั้งสองกลุ่ม โดยใช้สูตรเหมือนข้อ 2.

ศูนย์วิทยพัชรากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย